

Grozījumi:

Ministru kabineta 20.07.2005. rīkojums Nr.449 / LV, 115, 22.07.2005. / Stājas spēkā 20.07.2005.

Ministru kabineta 04.02.2009. rīkojums Nr.89 / LV, 22, 10.02.2009. / Stājas spēkā 04.02.2009.

Ministru kabineta rīkojums Nr.800

Rīgā 2003.gada 19.decembrī (prot. Nr.64 11.§)

Par programmu “Biodegvielas ražošana un lietošana Latvijā (2003–2010)”

1. Atbalstīt programmas “Biodegvielas ražošana un lietošana Latvijā (2003–2010)” (turpmāk — programma) kopsavilkumā ietverto risinājumu.

2. Noteikt Ekonomikas ministriju par atbildīgo institūciju programmas īstenošanā.

(Grozīts ar MK 04.02.2009. rīkojumu Nr.89)

3. Noteikt, ka pirmām kārtām biodegvielas ražošanā izmantojamas Latvijas teritorijā audzētās lauksaimnieciskās izejvielas, kā arī lietojama Latvijā ražotā biodegviela.

4. *(Svītrots ar MK 04.02.2009. rīkojumu Nr.89.)*

5. *(Svītrots ar MK 20.07.2005. rīkojumu Nr.449.)*

6. *(Svītrots ar MK 20.07.2005. rīkojumu Nr.449.)*

7. Zemkopības ministrijai, Vides ministrijai un Izglītības un zinātnes ministrijai paredzēt finansējumu pētījumiem par iespējām biodegvielas ražošanas procesā radušos blakusproduktus izmantot lopkopībā un putnkopībā un par atbilstošām tehnoloģijām, kā arī pētījumiem, kas veicinātu Latvijas atjaunojamo energoresursu izmantošanu izejvielu nodrošināšanā.

(MK 20.07.2005. rīkojuma Nr.449 redakcijā)

8. *(Svītrots ar MK 20.07.2005. rīkojumu Nr.449.)*

9. *(Svītrots ar MK 20.07.2005. rīkojumu Nr.449.)*

10. Programmas pasākumi, kuru īstenošanai nepieciešami valsts budžeta līdzekļi, tiek finansēti no atbildīgajām ministrijām paredzētajiem līdzekļiem.

Ministru prezidents E.Repše

Zemkopības ministra vietā — vides ministrs R.Vējonis

Programmas “Biodegvielas ražošana un lietošana Latvijā (2003–2010)” kopsavilkums

Programmas “Biodegvielas ražošana un lietošana Latvijā (2003–2010)” (turpmāk — programma) kopsavilkumā norādīti principiāli svarīgākie jautājumi un nozīmīgākie rezultāti. Paskaidrojumi, pamatojumi un aprēķini sniegti programmas informatīvajā daļā.

Programmā ir trīs sadaļas: biodīzeļa, bioetanola un biogāzes ražošana. Katrā sadaļā minētie pasākumi pamatoti ar tehnoloģiskiem risinājumiem, komerciāliem un ekonomiskiem apsvērumiem un aprēķiniem.

Pasaulē, īpaši Eiropas Savienībā, tiek attīstīta atjaunojamo energoresursu ražošana. Arī Latvijā veidojas jauna tautsaimniecības nozare — biodegvielas ražošana. Šīs programmas mērķis ir noskaidrot, vai biodegvielas ražošana un lietošana Latvijā ir nepieciešama, iespējama un ekonomiski pamatojama.

Eiropas Savienībā ir pieņemta Eiropas Savienības direktīva 2003/30/EC “Par biodegvielu un citu atjaunojamo degvielu izmantošanas veicināšanu transportā”, kas pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā būs saistoša arī Latvijai.

Lai nodrošinātu minētās direktīvas prasību izpildi, tas ir, lai biodegvielas īpatsvars kopējā tautsaimniecībā un degvielas tirgū 2005.gadā sasniegtu vismaz 2 % un 2010.gadā — 5,75 %, Latvijā jau 2005.gadā būtu jāsarāž un jāizmanto 20 tūkstoši tonnu, bet 2010.gadā — 75 tūkstoši tonnu biodegvielas vai arī šāds biodegvielas daudzums jāimportē.

Latvijai ir jāizvēlas kāds no turpmākās darbības scenārijiem:

- 1) ražot nepieciešamo biodegvielas daudzumu Latvijas teritorijā un izmantot to Latvijā, kā arī nākotnē eksportēt to uz valstīm, kur biodegvielas ražošanu apgrūtina klimatiskie un citi apstākļi;
- 2) importēt nepieciešamo biodegvielas daudzumu;
- 3) daļēji ražot un daļēji importēt nepieciešamo biodegvielas daudzumu.

Programmas autoru kolektīvs, pamatojoties uz veiktajiem ekonomiskajiem aprēķiniem, ir pārliecināts, ka Latvijai pašreizējā sociāli ekonomiskajā situācijā izdevīgākais ir pirmais turpmākās attīstības scenārijs — ražot biodegvielu no Latvijā audzētām izejvielām (pārsvārā no eļļas augiem un graudaugiem) un izmatot to Latvijas teritorijā, bet pēc nepieciešamo platību un jaudu apgūšanas arī eksportēt.

Biodegvielas ražošanas procesā iespējams iegūt arī vairākas augstvērtīgas eksportpreces — rapšu raušus (eļļas saturs ap 10 %), rapšu spraukus (eļļas saturs 2–4 %), glicerīnu, minerālmēslus, kā arī sauso šķiedeni lopbarībai —, kuras realizējot arī vietējā tirgū ir iespējams ievērojami samazināt biodegvielas pašizmaksu.

Ņemot vērā fosilās un biodegvielas vairumtirdzniecības cenu kāpuma dinamiku, prognozējams, ka šo produktu cenu izlīdzinājums notiks laikposmā no 2007. līdz 2010.gadam. Līdz tam biodegvielas ražošanā un izmantošanā nepieciešams valsts atbalsts.

Pamatojums galvenokārt tiek balstīts uz šādiem apsvērumiem:

- tiks radītas 600–2250 jaunas darba vietas;
- nodokļu veidā papildus tiks iekasēti 1,4–8 milj. latu gadā;
- IKP 2010.gadā pieaugs par 40–45 milj. latu;
- papildus tiks apstrādāti 70–100 tūkst. ha zemes;

- uzlabosies valsts eksporta un importa balance;
- mazināsies vides piesārņojums (Kioto protokola izpilde);
- tiks veicināta lauku attīstība un uzlabota infrastruktūra lauku apvidos.

Lai īstenotu programmu, sākumposmā (2004.–2006.gadā) nepieciešams radīt biodegvielas ražošanas materiāltehnisko bāzi, kas galvenokārt balstīta uz iespēju Latvijas pārstrādes uzņēmumiem par konkurētspējīgām cenām iegādāties Latvijā audzētās izejvielas. Šim nolūkam nepieciešamais valsts budžeta finansējums ir 440–1920 tūkstoši latu, no tiem:

- 340–520 tūkstoši latu — tiešās hektārsubsīdijas rapšu un graudaugu audzētājiem biodīzeļdegvielas ražošanai;
- 200–1400 tūkstoši latu — kompensācijas eļļas augu pārstrādātājiem biodīzeļdegvielā.

Minētie pasākumi tāpat kā līdz šim tiks finansēti atbilstoši Lauksaimniecības likumā noteiktajam finansējuma apjomam (procentos), kas izlietojams subsīdiju veidā.

Programmas īstenošanas pirmajā posmā (vēlākais līdz 2005.gadam) jāpieņem principiāli lēmumi par Latvijas apstākļiem piemērotāko biodegvielas veida ražošanu, ieviešanas mehānismiem, kā arī efektīvākajiem izmantošanas modeļiem (sabiedriskajā transportā, dabas rezervuāros vai citur).

Biodīzeļdegvielas ražošana ir uzskatāma par perspektīvāko biodegvielas ražošanas nozari. No tehniskā viedokļa biodīzeļdegvielu var ieviest degvielas izplatīšanas tīklā jau šobrīd.

Šajā posmā optimālākā un tehnoloģiski piemērotākā iespēja no autotirgotāju un autoindustrijas viedokļa ir ieviest biodīzeļdegvielas (līdz 5 %) un dīzeļdegvielas maisījumu.

Zemkopības ministra vietā — vides ministrs R.Vējonis